2-21166528-12-2-11112021-1
Dosarul nr. 2-26135/21

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

14 mai 2024 mun.Chișinău
Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, Judecător Muruianu Maria
Grefier Popa Veronica

Examinând în ședință publică, cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către SRL ,,Guzun V.E.” către AO Proiectul Media „Cu sens”, Liuba Șevciuc, Olga Ceaglei, Felicia Crețu și Doina Ipatii, cu privire la dezmințirea informației și încasarea prejudiciului material și moral și acțiunea conexată la cererea de chemare în judecată înaintată de Guzun Valeriu către AO Proiectul Media „Cu sens”, Liuba Șevciuc, Olga Ceaglei, Felicia Crețu, Doina Ipatii cu privire la obligarea dezmințirii informației.

A C O N S T A T A T :

Prin cererea (*Volumul I dosarul nr.2-26138/21)* înregistrată pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru la data de 10.11.2021, reclamantul SRL ,,Guzun V.E.”, reprezentat de Ion Dorogoi a chemat în judecată, în contradictoriu, pe pârâții AO Proiectul Media „Cu sens”, Proiectul Media cu sens, Liuba Șevciuc, Olga Ceaglei, Felicia Crețu și Doina Ipatii și a solicitat ca instanța de judecată să dispună obligarea efectuării dezmințirii informației despre persoana juridică SRL ,,Guzun V.E.”, încasarea în mod solidar a sumei de 8000 lei cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 1000 lei cu titlu de prejudiciu moral. Pentru motivele de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată solicită admiterea integrală a acțiunii(f.d.4-16).

În motivarea acțiunii se arată că în perioada între 21.09.2021-27.09.2021 prin intermediul rețelelor de socializare portalului media youtube.com, facebook.com, instagram și twitter al utilizatorului ,,Cu sens”, a fost răspîndit un material audiovizual identic cu durata totală de *****, intitulat "*****: ***** ".

Reclamantul determină cercul pîrîților chemați în judecată prin acțiune, indicând că ei sunt persoanele care au răspîndit informația și autorii informației din materialul indicat supra, care îl vizează, or cît în textul articolului indicat, cît și în materialul audiovizual răspândit în mod direct se face referire la SRL ,,Guzun V.E.” ca fondatoare a Instituției Private Liceul ,,DaVinci", de asemenea faptul că

SRL „Guzun V.E.” face parte din parteneriatul public privat cu municipalitate obiectul informației răspândite are caracter notoriu și este accesibil publicului larg, figurând în actele publicate pe pagina web oficială a Primăriei, care sunt accesibile tuturor persoanelor terțe.

Tot în textul acțiunii reclamantul face trimitere la Hotărârea nr. 7 din 26 februarie 2021 „Cu privire la Raportul auditului asupra conformității organizării, realizării și supravegherii partenerialelor public - private încheiate de Ministerul Educației. Culturii și Cercetării, Academia de Științe a Moldovei. UAT mun. Chișinău și entitățile din subordine" (în care figurează SRL „Guzun V.E.”) și la raportul juridic (Contractul) de Parteneriat public-privat încheiat între primăria și SRL „Guzun V.E.”.

Reieșind din descrierea celor indicate, reclamantul își exprimă dezacordul cu unele informații din materialul al cărui autori indică că sunt pîrîții în acțiune și arată că prin manipulări conținute în materialul răspândit, realizate cu folosirea secvențelor din discursurile unor politicieni iresponsabili și comentariilor unor experți la un observator independent se creează impresia precum că scopul partenerialului public privat și anume partenerului privat SRL „Guzun V.E.” este acapararea ilegală a proprietăților municipiului și obținerea unor venituri exagerate și nejustificate pe seama și în detrimentul municipalității, ambele lucruri pe căi ilegale (cu încălcarea legislației) cea ce nu corespunde realității și creează la un observator independent imaginea incorectă a SRL Guzun V E, fapt care dăunează reputație profesionale ale întreprinderii.

Susține că SRL „Guzun V.E.” a acționat în strictă conformitate cu prevederile contractuale respective I a moment nu există nici o acțiune în instanța de judecată privind constatarea/declararea nulității acestor prevederi contractuale, de asemenea pe fapta respectivă mi există nici o sentință penală, ba mai mult nu a fost și nu este pornit nici un dosar penal, fapt care stabilește prezumpția legalității prevederilor contractuale.

Consideră că unele relatări din informația răspândită în speță sunt false și au caracter defăimător, astfel solicitând publicarea dezmințirii acestei informații prin adăugarea/includerea în materialul audiovizual informației după cum urmează:
- să includă secvențe în care va fi comunicat "*****
- să închidă secvențe în care va fi comunicat "*****, *****
- să includă secvențe în care va fi comunicat ”**********
să includă secvențe în care va fi comunicat „in realitate peste câțiva ani școala nu a fost *****
- să includă secvențe in care va fi comunicat „*****t nu a *****i, care ***** cu tot cu terenul din jurul ci să ajungă în mâni private.";
- să includă secvențe în care va fi comunicat „*****

- să includă secvențe în care va fi comunicat ”în realitate ***** De asemenea, partenerului privat nu i se permite să facă absolut orice îi trece lui în cap pentru a-și maximiza profiturile, *****
- să includă secvențe în care va fi comunicat, *****
- să includă secvențe in care va fi comunicat că ”în realitate nu există nici o ***** ***** sau *****
- să includă secvențe în care va fi comunicat că în realitate autoritatea publică nu este cea care pierde detașai încă dce la semnarea contractului;
- să includă secvențe în care va fi comunicat că ,*****e la noi din țară *****De asemenea nu există dovezi clare că la noi Parteneriate Public Private (în special cel la care participă SRL Guzun VE) sunt utilizate pentru a fenta competiția, pentru a obține beneficii sau avantaje competitive în favoarea unui antreprenor sau agent public oricare nu ar fi acesta și in defavoarea sectorului public.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 07.02.2022 cererea nominalizată a fost *acceptată spre examinare* în procedura generală contencioasă, fixată ședința, citate părțile(f.d.153).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 30.03.2023 a fost admis demersul reprezentantului părții pîrîte Munteanu Sergiu privind conexarea cauzelor, fiind **conexat pentru examinare concomitentă dosarul nr. 2-26138/21** *Volumul II(nr.2-26135/21),* **aflat în procedura aceluiași judecător raportor**, pornit la cererea lui Guzun Valeriu către AO Proiectul Media „Cu sens”, Liuba Șevciuc, Olga Ceaglei, Felicia Crețu, Doina Ipatii cu privire la obligarea dezmințirii informației, încasarea prejudiciului moral și material, cu dosarul 2-26135/21 (f.d.49,50-52,f.d.130-131*volumul III*).

Actele dosarului conexat arată că prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Panfil Cristina, nr. 2-26138/21 din 16.11.2021 a fost primită spre examinare acțiunea depusă de Guzun Valeriu (f.d.33-34).

La datele de 27.01.2022 și 04.04.2022 de către reprezentantul pîrîtului Asociației Obștești Proiectul Media ”Cu sens”, avocatul Muntean Sergiu, prin secretariatul instanței au fost depuse referințe pe acel dosar solicitând respingerea integrală a cererii de chemare în judecată drept neîntemeiată și încasarea cheltuielilor de judecată(f.d.48-57,96-106).

Prin încheierea Vicepreședintelui interimar al Judecătoriei Chișinău din 23.09.2022 a fost dispusă redistribuirea cauze, iar rin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27.09.2022, urmare a fișei de repartizare repetată, cererea de chemare în judecată a fost acceptată în procedura judecătorului raportor (f.d.111).

Prin cererea de chemare în judecată conexată reclamantul Guzun Valeriu a chemând în judecată aceleași pîrîți, la fel a descris faptul publicării în perioada

între 21.09.2021-27.09.2021 în spațiul media public același material audiovizual cu denumirea, intitulat ″*****: *****cu durata totală de *****.

Totodată în acțiunea înaintată de Guzun Valeriu se comunică instanței de judecată că Valeriu Guzun nu este o persoană publica, iar informația ce ține de pretinsele probleme cu legea, dînsul care a avut 20 de ani în urmă ține de domeniul vieții private, iar în aceste circumstanțe consideră că este necesar de a proteja viața privată și de familie a lui Valeriu Guzun prin excluderea din materialul audiovizual, difuzat precum și din articolul plasat pe pagina web al părții pîrîte a unei secvențe (*****) indicată ulterior.

Indică partea reclamantă că prin răspândirea informatici sus-menționale, care, în viziunea sa, lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a lui Valeriu Guzun acestuia i-a fost adus și este adus în continuare un prejudiciu moral și material.

Astfel, prin acțiunea conexată se solicită ca partea pîrîtă să efectueze dezmințirea informației despre persoana fizică Guzun Valeriu după cum urmează:

Prin includerea secvenței în care va fi comunicat ”*****

Să fie dispusă protejarea vieții private și de familie a lui Guzun Valcriu prin obligarea pîrîților să excludă din materialul audiovizual, difuzat prin precum și din articolul plasat pe și text a următoarelor informații: ,,**********. *N*****. ,,**********, *Valeriu Guzun a *****în ********** Pentru asta, ***** pentru* *****

Să fie dispusă încasarea in mod solidar de la pîrîți în folosul lui Valeriu Guzun a sumei de 4 000 lei cu titlu de și a sumei de 1000 lei cu titlu de prejudiciu material.

La data de 07.08.2023 de către pîrîții Liuba Șevciuc, Olga Ceaglei, Felicia Crețu, Doina Ipatii, reprezentate de avocatul Irina Lazur prin secretariatul instanței au depus cerere/demers/referință/explicații în cauza nr. 2-26135/21, cu solicitarea de scoatere a cererii de pe rol depusă de reclamantul SRL ,,Guzun V.E.” în baza art. 267 lit. a,k1,m) CPC și respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată(f.d.71-82,87-90,91-138).

Tot la data de 07.08.2023 de către pîrîții Liuba Șevciuc, Olga Ceaglei, Felicia Crețu, Doina Ipatii, reprezentate de avocatul Irina Lazur prin secretariatul instanței au depus cerere/demers/referință/explicații în cauza nr. 2-26138/21, cu solicitarea de scoatere a cererii de pe rol depusă de reclamantul SRL ,,Guzun V.E.” în baza art. 267 lit. a,k1,m) CPC și respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată(f.d.139-147,152-191).

Argumentele părților în ședințele de judecată :

Reprezentantul reclamantului SRL ,,Guzun V.E.”, avocatul Ion Dorogoi, împuternicit în baza mandatelor nr.***** a susținut cererea de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept invocate, solicitând admiterea integrală a acesteia.

În pledoarii suplimentar a mai adăugat că în cadrul examinării cauzei în fond s-a stabilit că anume Liuba Șevciuc, Olga Ceaglei și Doina Ipatii decid ce investigații efectuează AO Proiectul media „Cu sens” și conținutul acestor investigații. Se ajunge la concluzia că Asociația Proiectul media „Cu sens” nu este înregistrată ca mijloc mass media conform legislației în vigoare, iar doamna Liuba Șevciuc, Olga Ceaglei, Felicia Crețu, Doina Ipati nu dețin statut de jurnaliști și sunt simpli blogheri/vlogheri care nu beneficiază de garanții suplimentare acordate de legislație mijloacelor mass media.

Pretinde că nici reclamantul și nici IP Liceul Da Vinci nu au fost informați despre așa zisă ***** efectuată de pîrîți, de asemenea, după finisarea *****i și pregătirea materialului audio vizual și articolului acestea înainte de a fi răspîndite de pîrîți nu au fost prezentate reclamantului întru realizarea dreptului la replică asupra informației conținute în ele. Careva secvențe, selectate și tăiate de pîrîți după placul lor dintr-un interviu care a avut ca și subiect totul altă tematică nu pot fi considerate drept replică la informația răspândită de pârâți și nu fac materialele realizate echidistante și corecte. A subliniat că Valeriu Guzun nici odată nu a dat vreo declarație despre posibilitatea privatizării proprietăților Primăriei, date în concesiune, declarațiile acestuia se referă exclusiv la înregistrarea dreptului de proprietate asupra construcțiilor noi, ridicate în cadrul parteneriatului și nu vizează proprietățile Primăriei date în concesiune. SRL Guzun V E nu a făcut orice ci a respectat condițiile contractuale asigurând investiții de 163,13 mln lei, redeschiderea complexului preșcolar nr. 166 din str. Nicolae Costin 63/3, redeschiderea complexului școlar din str. Constantin Stamati 10.

Consideră că statul nu a cedat în favoarea SRL Guzun V E nici o proprietate, nici un bun imobil sau mobil, aflat în proprietatea statului nu a trecut în proprietatea SRL Guzun V E ci dimpotrivă în cadrul PPP a efectuat investiții bănești și a asigurat redeschiderea a două instituții de învățământ. Multe afirmații și relatări au caracter defăimător, or, persoanele care vizionează sau citesc informația răspîndită se creează impresia că SRL „Guzun VE a acaparat ilegal proprietatea municipiului, situație privită de cetățeni și societatea RM la general, ca un lucru negativ, ca urmare informația răspîndită are caracter defăimător. Informația răspîndită de pîrîți are caracter defăimător și prejudiciază reputația profesională a întreprinderii, or, nu există dovezi clare că la noi Parteneriatele Public Private (în special cel la care participă SRL Guzun V E) sunt utilizate pentru a fenta competiția, pentru a obține beneficii sau avantaje competitive în favoarea unui antreprenor sau agent public oricare nu ar fi acesta și în defavoarea sectorului public. Pentru toate motivele de fapt și de drept înserate în susținerile verbale scrise solicită admiterea integrală a acțiunii(f.d.165-172,volumul III).

Reprezentantul pârâtului AO Proiectul Media „Cu sens”, avocatul Muntean Sergiu, împuternicit în baza mandatelor nr. *****a obiectat împotriva cererii de

chemare în judecată, susținând referința pe motivele de fapt și de drept invocate, solicitând respingerea integrală a cererii de chemare în judecată drept neîntemeiată și încasarea cheltuielilor de judecată.

În *pledoariile scrise*, dosar nr. 2-26135/2021 și dosar nr. 2-26138/21, suplimentar a mai adăugat că reporterii și-au îndeplinit obligațiile conștiincios, oferind dreptul la replică, audiind reclamantul și prezentându-i poziția personală în același material video, bazîndu-se pe acte oficiale ale autorităților publice și pe declarații ale funcționarilor publici identificați în materialele publicate. Pretenția privind peste cîțiva ani se va privatiza școala pe care oponenții pretind să fie înlocuită cu expresia în realitate școala nu a fost privatizată este nefondată or, afirmația nu aparține jurnaliștilor ci lui Ilian Cașu, consilier municipal în cadrul fracțiunii partidului politic „Partidul Nostru" în perioada 2015-2019 și a fost făcută în timpul ședinței CMC din ***** în care s-a aprobat contractul de parteneriat public-privat dintre Primăria mun. Chișinău și SRL „Guzun V. E.". Includerea acestor afirmații într-un material jurnalistic s-a făcut conform dreptului la libera exprimare și asigură pluralismul de opinie. Arată că materialul jurnalistic supus analizei din speță este bazat pe un suport probatoriu vast, format din multiple acte oficiale ale autorităților de stat, cercetări, raporturi, decizii ale autorităților publice.

Consideră că reclamanții nu au respectat prevederile legislației de specialitate și nu au prezentat suport probatoriu în caracterul defăimător al informației răspândite. Or, în sine faptul existenței criticilor aduse atît contractului de parteneriat public privat supus atenției în speța dată cît și partenerilor privați de către auditorii Curții de Conturi există și este adevărat, la fel cum există și faptul trecerii în proprietate a unor anexe ale construcțiilor efectuate, confirmat prin extrasele cadastrale anexate, la fel cum există și o ***** a organelor de drept, etc.

În esență pîrîții au creat un material jurnalistic de interes public, bazat pe relatările din actele oficiale ale Curții de Conturi și a funcționarilor publici care au fost antrenați în procesul de audit a contractului de parteneriat public privat, fapt de care reclamanții se arată nemulțumiți și solicită ca Mass-Media să fie atrasă la răspundere pentru că a mediatizat neconcordanțele identificate de către autoritățile publice. Ce ține de compensarea prejudiciilor morale, nu sunt invocate suferințe psihice, fizice, nu-i clar impactul care a survenit asupra reputației SRL „Guzun V. E.", nu le-a desfășurat, nu a explicat natura apariției lor, efectele, întinderea, nu a prezentat careva probe în general privind existența acestora, nu a explicat nici cum remunerația bănească ar putea compensa un eventual prejudiciu al reputației, fapt care în conformitate cu art. 25 al Legii cu privire la libertatea de exprimare se tratează în favoarea refuzului acordării compensațiilor sau a acordării compensației de 1 leu. Invocă că sunt absolut neîntemeiate pretențiile privind compensarea prejudiciilor morale și sau materiale pe motiv că materialul publicat este veridic, necesar într-o societate democratică, care vizează un raport contractual cu statul și

de interes public sporit, un raport contractual cu multe semne de întrebare și care se află în atenția Procuraturii Anticorupție, Generale, ale Curții de Conturi, etc, iar calitățile și sau lipsa acestora ale persoanelor contractante cu statul pe domenii publice sunt la fel de un interes public. Pentru toate motivele de fapt și de drept înserate în susținerile verbale scrise solicită respingerea integrală a acțiunii drept nefondată și neîntemeiată cu încasarea cheltuielilor de judecată(f.d.173-185,volumul III).

Reprezentantul pârâților Liuba Șevciuc, Olga Ceaglei, Felicia Crețu, Doina Ipatii, avocatul Irina Lazur, împuternicită în baza mandatelor nr. ***** obiectat împotriva cererii de chemare în judecată, susținând referința pe motivele de fapt și de drept invocate, solicitând respingerea integrală a cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

În *pledoariile scrise*, dosar nr. 2-26135/2021 și dosar nr. 2-26138/21, suplimentar a mai adăugat că reclamantul a îndreptat cererea de chemare în judecată față de pârâți care din circumstanțele speței nu au această calitate procesuală, deoarece nu sunt autorii informației și nici nu au răspândit această informație – Liuba Șevciuc, Olga Ceaglei, Doina Ipatii, contrar art. 20, 24, 32 din Legea cu privire la libertatea de exprimare. Reclamantul, deși urma conform legii să prezinte dovezi și să motiveze calitatea de pârât al persoanelor fizice – Liuba Șevciuc, Olga Ceaglei, Doina Ipatii, nu a făcut acest lucru, indicând pur formal pe toți cei care fie sunt membrii, fie care colaborează la Asociația Obștească Proiectul Media ”Cu Sens”. Totodată, reclamantul nu a dovedit faptul că acestea ar fi acționat prin una din formele de vinovăție, fie pentru răspândirea informației, fie pentru că ar fi autor al informației, indicând în mod neîntemeiat întreaga redacție, imputându-le la toți fapte pe care nu le-a săvârșit.

Referitor la prima pretenție, legată de afirmația ”***** *****Valeriu Guzun, *****Liceul ”Da Vinci” din capitală, ***** ”***** pe care reclamantul o consideră o relatare falsă cu privire la fapte, căci insistă el că omul blurat în materialul audiovizual nu este sătean al lui Guzun Valeriu, care este un om stimat și nu este numit ”poreclit” de sătenii acestuia: *****Această afirmație reclamantul insistă să fie dezmințită cu următorul conținut: ”d***** domnului Valeriu Guzun, de asemenea nu cunoaștem dacă este adevărat sau nu, că domnul Valeriu Guzun este poreclit : ***** O altă afirmație - ”***** *****. *****. *N*****”, pe care solicită să fie dezmințită căci Valeriu Guzun nu a fost prins niciodată la vamă cu suma de 25 000 euro sau dolari. O altă afirmație contestată de reclamant că ar fi parte din viața lui privată - ”**********, *Valeriu Guzun a *****în ********** ***** Pretențiile sunt neîntemeiate, or, reclamantul insistă să fie dezmințită calitatea unei surse, care s-a prezentat ca fiind consăteanul său, și prezentat în investigația jurnalistică în anonimat, și cele spuse de această persoană constituie într-un caz o judecată de valoare legată de porecla Guzun Valeriu în sat, care nu

constituie obiect al litigiilor legate de defăimare, iar în altă circumstanță legată de suma cu care acesta a fost prins la vamă, care nu poate fi interpretată ca fiind o informație falsă deoarece în ansamblu aceasta nu dezinformează. Mai ales că prin contestarea faptelor despre condamnarea sa se confirmă că acesta anterior a comis o faptă ilicită fiind reținut la vamă cu suma de 23400 dolari, pe care reclamantul nu le-a negat, dar insistă că nu este persoană publică și nu era necesitatea de a fi divulgate aceste informații.

Invocă că prin solicitarea sa de a fi plasate secvențe video cu textul dezmințirii, redate de dânsul, reclamantul insistă mai mult pe aceia ca pârâții să-i plaseze opinia personală a reclamantului, care din conținutul informației din investigația jurnalistică a fost criticat pentru modul cum gestionează patrimoniul public și existând prezumții că se încearcă prin diverse tertipuri de a înstrăina patrimoniul public. Mai degrabă, reclamantul critică o informație spusă de sursa anonimă a jurnaliștilor, fața căruia a fost blurată, deci prezentat în anonimat, dar care a comunicat circumstanțe relevante despre caracteristica persoanei Guzun Valeriu care gestionează un bun public, și prin această circumstanță și-a dobândit calitatea de persoană publică. De aceea, în fapt jurnaliștii au încercat să dobândească cât mai multă informație despre persoana Guzun Valeriu, care prin însăși condițiile parteneriatului public privat urma să investească sume mari în construcția unei instituții cu destinație socială. Astfel că, fiind inițial o persoană fizică care și-a asumat angajament față de stat de a face investiții într-un parteneriat public privat și prin acest angajament și colaborare cu statul activitatea și persoana Guzun Valeriu deja prezintă un interes public și aceste circumstanțe îl plasează în calitatea de persoană publică, mai mult ca atât prezintă un interes major și de unde a avut sursele de venit pe care le-a investit în acest parteneriat.

Mass-media în procesul de dobândire a informației, care la caz a constituit circumstanțe relevante despre parteneriatului public privat, în urma căruia reclamantul gestionează un bun public, obținând din aceasta venituri, evident că subiectul în sine ce a vizat modul de gestionare dubioasă a patrimoniului public în cadrul parteneriatului public privat, subiectul prezintă în sine interes public și major al societății. Exprimarea faptelor în investigațiile jurnalistice trebuie să fie făcute în mod liber, indiferent dacă această informație șochează, deranjează, ofensează, dar relatarea trebuie să fie făcută cu bună-credință.

A subliniat că din acțiunile efectuate de către jurnalista Felicia Crețu se constată că ea a acționat în vederea realizării unui scop jurnalistic și în conformitate cu standardele profesionale, a acționat cu bună-credință, a prezentat subiectul de interes public pe un ton echilibrat, într-un limbaj moderat, și astfel se creează convingerea că informația a fost difuzată cu bună credință și în concordanță cu toate principiile profesionale. Or, reclamantul nu poate cere o dezmințire în alt mod, pe care legea o cere să fie sub formă de infirmare, și să

oblige pârâtul să aducă o altă informație care în esență reflectă o opinie a unui intervievat din investigația jurnalistică referitoare la personalitatea sa. Pentru toate motivele de fapt și de drept înserate în susținerile verbale scrise solicită respingerea integrală a acțiunii drept neîntemeiată(f.d.186-200,volumul III).

Audiind participanții în ședința de judecată, studiind cererea de chemare în judecată, precum și înscrisurile anexate la dosar, instanța de judecată consideră că cererea este neîntemeiată, din următoarele considerațiuni.

Cadrul legal relevant:

Constituția Republicii Moldova art.20 accesul liber la justiție (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Codul de procedură civilă art.5 accesul liber la justiție (1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime. (2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare. (3) Renunțarea uneia dintre părți la dreptul de a se adresa în judecată prin încheierea în prealabil a unei convenții nu are efect juridic, cu excepția cazurilor de încheiere, în condițiile legii, a unei convenții arbitrale. Art.6. Modalitățile de apărare a drepturilor, libertăților și intereselor legitime Instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege. Articolul 67. Intervenientul accesoriu (intervenientul care nu formulează pretenţii proprii asupra obiectului litigiului) (1) Persoana interesată într-un proces pornit între alte persoane poate interveni în el alături de reclamant sau de pîrît pînă la închiderea dezbaterilor judiciare în prima instanţă dacă hotărîrea pronunţată ar putea să influenţeze drepturile sau obligaţiile lui faţă de una din părţi. (2) Pentru a interveni în proces, intervenientul depune o cerere în care demonstrează interesul intervenţiei, menţionînd cărei părţi se va alătura. Copia de pe cerere se înmînează ambelor părţi. (3) Intervenientul accesoriu poate fi introdus în proces şi la cererea uneia dintre părţi sau din oficiul instanţei. Articolul 82 Cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei. Articolul 90 Din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: l) alte cheltuieli necesare, suportate de instanţă şi de participanţii la proces. Articolul 94. Repartizarea cheltuielilor de judecată între părţi (1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din

pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului. Articolul 96. Compensarea cheltuielilor de asistenţă juridică (1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. (1^1) Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat. (2) În cazul în care partea care a cîştigat procesul a beneficiat de asistenţă juridică calificată garantată de stat, plata cheltuielilor de acordare a asistenţei juridice calificate revine părţii care a pierdut procesul. Sumele respective se încasează în conformitate cu Legea nr.198-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la asistenţa juridică garantată de stat.

Art.118. Obligația probațiunii în judecată (1) Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. (2) Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. (3) Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate. (4) În cazul nerespectării prevederilor legii privind legalizarea probelor ori al pierderii unui document autentic, efectul defavorabil al nedovedirii afirmațiilor referitoare la circumstanțele de fapt ale cauzei va cădea asupra părții sau altui participant la proces care a avut posibilitatea și care trebuia să se asigure pînă la judecată cu probă veridică fără a suscita îndoieli. (5) Instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor. Art.130. Aprecierea probelor (1) Instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. (2) Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. (3) Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei. (4) Ca rezultat al aprecierii probelor, instanţa judecătorească este obligată să reflecte în hotărîre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe şi respingerea altor probe, precum şi argumentarea preferinţei unor probe faţă de altele. (5) Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanţa constată prin cercetare şi comparare cu alte probe că datele pe care le

conţine corespund realităţii. Art.239. Legalitatea și temeinicia hotărîrii Hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată. Art.240. Problemele soluționate la deliberarea hotărîrii (1) La deliberarea hotărîrii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii. (2) Dacă, în timpul deliberărilor, consideră necesară clarificarea unor noi circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei sau cercetarea suplimentară a probelor din dosar, instanța judecătorească emite o încheiere de reluare a dezbaterilor judiciare. După examinarea cauzei în fond, instanța audiază din nou pledoariile participanților la proces. (3) Instanța judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Legea Nr. 64 din 23-04-2010 cu privire la libertatea de exprimare.

Art. 3 din această lege definește libertatea de exprimare: (1) Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a comunica fapte şi idei. (2) Libertatea de exprimare protejează atît conţinutul, cît şi forma informaţiei exprimate, inclusiv a informaţiei care ofensează, şochează sau deranjează. (3) Exercitarea libertăţii de exprimare poate fi supusă unor restrîngeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică, pentru a apăra ordinea şi a preveni infracţiunile, pentru a proteja sănătatea şi morala, reputaţia sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informaţii confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti. (4) Restrîngerea libertăţii de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin. (3) şi doar în cazul în care restrîngerea este proporţională cu situaţia care a determinat-o, respectîndu-se echilibrul just dintre interesul protejat şi libertatea de exprimare, precum şi libertatea publicului de a fi informat. (4^1) - *abrogat.* (4^2) În condiţiile alin. (3), se interzic răspândirea şi/sau utilizarea în public a simbolurilor fasciste, rasiste ori xenofobe, propagarea şi/sau utilizarea în scopuri politice a simbolurilor fasciste, precum și promovarea ideologiilor fasciste, rasiste ori xenofobe şi/sau negarea Holocaustului, acţiuni care se sancţionează în conformitate cu legislaţia în vigoare. (5) Garanţiile privind libertatea de exprimare nu se extind asupra discursurilor care incită la ură sau la violenţă.

Art. 4 prevede libertatea de exprimare a mass-mediei: (1) Statul garantează libertatea de exprimare a mass-mediei. Nimeni nu poate interzice sau împiedica mass-media să răspîndească informaţii de interes public decît în condiţiile legii. (2) Mass-media are sarcina de a informa publicul asupra problemelor de interes public şi de a efectua, în conformitate cu responsabilităţile sale, investigaţii jurnalistice în

probleme de interes public. (3) Pe lîngă garanţiile prevăzute la art. 3, libertatea de exprimare a mass-mediei admite şi un anumit grad de exagerare sau chiar provocare, cu condiţia să nu se denatureze esenţa faptelor.

Art. 5 interzice cenzura în mass-media: (1) Independenţa editorială a mass-mediei este recunoscută şi garantată de lege. Cenzura este interzisă. (2) Se interzice ingerinţa în activitatea editorială a mass-mediei, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege. În cazul în care ingerinţa este prevăzută de lege, ea urmează a fi interpretată limitativ. (3) Nu se admite crearea de autorităţi publice pentru controlul prealabil al informaţiei care urmează a fi răspîndită de mass-media. (4) Nu constituie cenzură obligaţia impusă de instanţa de judecată prin hotărîre definitivă de a răspîndi sau de a nu răspîndi o informaţie, precum şi obligaţia impusă prin lege de a răspîndi o anumită informaţie. (5) Cenzura în mass-media publică, precum şi împiedicarea ilegală intenţionată a activităţii mass-mediei, atrage răspundere penală.

Art. 6 reglementează libertatea publicului de a fi informat: (1) Orice persoană are libertatea de a primi informaţii de interes public prin intermediul mass-mediei. (2) Apărarea onoarei, demnităţii sau reputaţiei profesionale nu poate prevala asupra libertăţii publicului de a primi informaţii de interes public. (3) Confiscarea tirajului sau lichidarea mass-mediei scrise poate avea loc, printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă, doar în cazurile în care aceasta este necesară într-o societate democratică pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică ori pentru a împiedica divulgarea informaţiilor ce constituie secret de stat. Totodată, în conformitate cu art. 7 alin. (1) și (2) al Legii menționate, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie. Persoana lezată prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația este falsă, defăimătoare și dacă permite identificarea persoanei vizate de informație.

Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale din 4.XI.1950, în ceea ce privește obiectul litigiului, prevede următoarele.

Art. 6 1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public şi în termen rezonabil, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa. Art. 10 din Convenție – Libertatea de exprimare „1. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune

unui regim de autorizare. 2. Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă anumitor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, întro societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și pentru prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești."

Relevantă speței este și *Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție Cu privire la practica aplicării de către instanțele de judecată a unor prevederi ale Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 7 din 24.12.2012*.

Aprecierea instanței:

Reieşind din circumstanţele de fapt şi de drept, instanța de judecată a constatat cu certitudine, că cererea reclamantului SRL „Guzun V.E." și Guzun Valeriu *privind apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei profesionale* cuprind cadrul legal de adresare în instanţa de judecată prevăzut de Legea cu privire la libertatea de exprimare Nr. 64 din 23.04.2010.

Pentru a se pronunța instanța de judecată a dat apreciere argumentelor reprezentantului reclamantului și obiecțiilor reprezentanților pârâților, în raport cu probele prezentate de ambele părți și administrate de către instanța de judecată și anume:

- procesul verbal privind comunicarea și înmânarea actelor din*****, cererile din ***** și cererile prealabile privind „...rectificarea informațiilor, excluderea fragmentelor, publicarea dezmințirii informațiilor, respect față de viața privată și de familie..."(f.d.17-42,88-105,108-114,117-138,vol.I, f.d.17-32,vol.III);
- informații, relatări textuale cu poze fotografice web(f.d.43-54,83-87,vol.I);
- chitanțele de plată(cheltuieli poștale), ordinul de plată nr. *****(f.d.73-75,141,143,vol.I);
- informația ASP privind datele din Registrul de stat al populației(f.d.150,vol.I);
- informația din Registrul bunurilor imobile(f.d.179-183,vol.I, f.d.66-71,vol.III);
- informația CMC către AO Proiectul Media „Cu sens" din 03.06.2021(f.d.184,vol.I);
- informație web, poze fotografice, raportul auditului conformității a Curții de conturi(f.d.185-188,189-204,vol.I, f.d.72-86,vol.III);
- răspunsurile SFS din 10.06.2021, CNA din 21.05.2021, Procuraturii Generale din 28.05.2021, decizia CMC din *****, contractul de parteneriat public-privat din ***** cu anexe, reclamația semnată de Valeriu Guzun, contractul de

antrepriză din 03.12.2019, factura fiscală din *****(f.d.205-235,vol.I, f.d.62-65,vol.III);

- informații web(f.d.41-48,vol.II);

- informații și relatări web(f.d.9-14,vol.III);

- decizia CSJ din 28.12.1999 prin care s-a examinat recursurile împotriva Sentinței penale din 12.11.1999, ce atestă rejudecarea cauzei penale în aceiași instanță într-un alt complet de judecată, măsura preventivă pentru inculpatul Guzun Valeriu obligațiunea de nepărăsire a localității de trai fiind menținută (f.d.176-178,vol.I, f.d.58-59,vol.III);

- decizia CSJ din 30.01.2001 prin care a fost respins ca nefondat recursul apărătorului împotriva sentinței Curții de Apel din 14.11.2000 în cauza lui Valeriu Guzun, cu admiterea în recursului procurorului cu casarea sentinței Curții de Apel din 14.11.2000 în partea restituirii lui Ion Guzun a valutei 23 400 dolari americani și adoptarea în această parte a unei noi hotărâri de confiscare a valutei 23 400 dolari americani în beneficiul statului (f.d.60-61,vol.III);

- contractul de asistență juridică nr. ***** și ordinul de plată din ***** pe suma de 15 948 lei(f.d.89-90,vol.III).

Dând o apreciere probelor menționate, se constată cu certitudine că reclamantul nu a dovedit *legalitatea dezmințirii relatărilor false şi defăimătoare cu privire la fapte* în temeiul prevederilor art.26 al Legii cu privire la libertatea de exprimare Nr. 64 din 23.04.2010.

Instanța de judecată, luând în considerație argumentele reclamantului, ale reprezentantului ultimului și obiecțiile reprezentanților pârâților, întru respectarea prevederilor legislației naționale și internaționale, inclusiv Convenția Pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, adoptată la 04.11.1950, în vigoare pentru Republica Moldova din 12.09.1997, care stipulează ca „cauza sa să fie judecată în mod echitabil”, *având în vedere principiul contradictorialităţii şi egalitatea părţilor în drepturile procedurale*, a creat condiţii egale părţilor pentru exercitarea drepturilor lor, şedinţele de judecată fiind amânate inclusiv, în legătură cu înaintarea cererilor, cât și pentru prezentarea probelor necesare, în sensul confirmării argumentelor invocate, astfel cum se stipulează în art.118 CPC, că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale și în baza art.7 al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010 - când sarcina probaţiunii revine atât reclamantului cât și pârâtului(art. 24 al Legii precitate).

În această ordine de idei, instanţa de judecată, *păstrând imparţialitatea şi obiectivitatea, în baza prevederilor art.130,131 CPC,* își întemeiază concluziile pe explicațiile date de părți asupra circumstanţelor care au importanţă în proces, verificate, în cadrul administrării probelor, şi evaluate deopotrivă cu toate celelalte probe prezentate și administrate în ședința de judecată, apreciate, în totalitatea lor,

sub toate aspectele complet şi obiectiv, coroborarea lor cu alte probe, privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea lor, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea pricinii.

În acest sens instanța i-a în considerație probele prezentate și administrate în ședințele de judecată, și constată cu certitudine *faptul neîncălcării dreptului reclamantului la dezminţirea relatărilor false şi defăimătoare cu privire la fapte*, deoarece aceste valori sunt protejate de lege, însă nici libertatea de exprimare nu sunt absolute, nu au prioritate una față de alta, urmînd să se respecte echilibrul just dintre interesul protejat şi libertatea de exprimare.

Prin prisma legislației naționale, cît și internațională, inclusiv Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, instanța apreciază neîncălcarea indicată reieșind din următoarele criterii:

Privind răspîndirea informaţiei de către pîrîţii AO Proiectul Media „Cu sens”, Liuba Șevciuc, Olga Ceaglei, Felicia Crețu și Doina Ipatii.

Astfel, instanţa a stabilit, cum se indică mai sus, că reclamantul, deși urma conform legii să prezinte dovezi și să motiveze calitatea de pârât al persoanelor fizice – Liuba Șevciuc, Olga Ceaglei, Doina Ipatii, nu a făcut acest lucru, indicând pur formal pe toți cei care fie sunt membrii, fie care colaborează la Asociația Obștească Proiectul Media ”Cu Sens”. Totodată, reclamantul nu a dovedit faptul că aceste acestea ar fi acționat prin una din formele de vinovăție, fie pentru răspândirea informației, fie pentru că ar fi autor al informației, indicând în mod neîntemeiat întreaga redacție, imputându-le la toți fapte pe care nu le-a săvârșit.

Pe de altă parte din explicațiile reprezentanților pîrîților oferite în cadrul examinării cauzei civil, instanța a stabilit că persoanele fizice pîrîte colaborează și/sau au colaborat cu AO Proiectul Media „Cu sens”, care reieșind din probele prezentate reprezintă mass-media în sensul art. 2 din Legea nr. 64 citată supra

În continuare, cu privire la fondul cauzei instanța accentuează următoarele.

În cazul litigiilor privind libertatea de exprimare, este important de verificat cele trei „teste”: legalitatea, legitimitatea și necesitatea ingerinței într-o societate democratică. Or CtEDO în jurisprudența sa examinează dacă ingerința a fost „prevăzută de lege” și dacă „urmărea să protejeze unul dintre scopurile legitime” în sensul art. 10 al doilea paragraf și, în cele din urmă, dacă această ingerință a fost „necesară într-o societate democratică”, chestiune decisivă, în majoritatea cauzelor, în soluționarea cauzei de către Curte.

În aspectul legalității, art. 3 din Legea cu privire la libertatea de exprimare oferă tuturor persoanelor dreptul la libertatea de exprimare, care protejează atît conţinutul, cît şi forma informaţiei exprimate, iar dreptul la libertatea de exprimare este aplicabil nu numai în cazul unei informaţii sau "idei" care sunt primite în mod

favorabil sau privite ca inofensive sau ca o chestiune de indiferenţă, dar şi al celei care ofensează, şochează sau deranjează Statul sau orice parte a comunităţii.

Totodată, atunci cînd persoana doreşte să răspîndească o informaţie, Statul nu poate *dicta* sau *critica* forma în care această informaţie este răspîndită, în limitele prevăzute de legislație.

A relatat reclamantul ca să fie obligați pîrîții să includă secvențe în care va fi comunicat:

- *****
- **********
- *”***** SRL Guzun VE *****;*
- *”*****t nu a d***** care ***** cu tot ******
- *”conform legislației în vigoare pe terenul din domeniul public poate fi înregistrată proprietatea privată”*;
- *”în *****De asemenea, p***********
- *****
- ”*î***** de ***** sau ******
- *”în r******
- *”în r***** din țară *****De asemenea ***** SRL Guzun VE) ******

La fel, instanța observă că, prin cererea de chemare în judecată, reclamantul exprimă dezacordul cu unele informații din materialul audiovizual difuzat/articolul plasat, considerînd că sunt false și denigratoare următoarele informații:

- ”***** *****Valeriu Guzun, *****Liceul ”Da Vinci” din capitală, ***** ”*****;*
- ”*d***** domnului Valeriu Guzun,*****
- ”***** *****. *****. N*****”;
- ”**********, Valeriu Guzun a *****în ********** *****

Astfel, instanța, reieșind din motivele invocate de partea reclamantă în speță întru admiterea pretențiilor sale, remarcă că informația publicată este una complexă, care abordează mai multe chestiuni, însă doar anume aspectele și informații indicate supra sunt false și defăimătoare pentru reclamant.

Cu evidență, se observă că de către reclamant, în legalitatea cerințelor, potrivit art. 24 alin.(1) lit.b) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, urma să prezinte probe în convingerea instanței precum că *informația expusă în investigația jurnalistică*, pe care a invocat-o ca falsă, este într-adevăr falsă, *existența defăimării*, cu atât mai mult dacă informația din investigația jurnalistică într-adevăr i-a adus o prejudiciere a onoarei și demnității.

Reclamantul nu a dovedit prin probe pertinente, concludente și verosimile că anume pîrîții, ca autori, au răspîndit informaţia, or, din circumstanţele cauzei și contraargumentele pîrîților a fost o ***** jurnalistică, care a abordat un subiect de interes public – și anume parteneriatul public privat, în care SRL Guzun VE a avut

un rol important, deoarece actele cauzei examinate au demonstrat indubitabil că i-au fost date în gestiune proprietăți publice și în urma acestei activități a obținut venituri.

Un rol special în acest sens îl are presa, care în speță este pîrîtul, are sarcina de "cîine de pază" al democrației, libertatea de exprimare a căreia, totodată, este garantată şi prin prisma art.4 din Legea cu privire la libertatea de exprimare.

Instanța de judecată în aspectul de informaţie ce îl vizează, pretins de reclamant ca defăimătoare, va da curs poziției reprezentanților pîrîților, care au arătat că sursa de informare a jurnaliștilor, raportul Curții de Conturi, nu au fost false, ele s-au produs și realizat. Totodată sursele de informare documentate de către jurnaliști nu au fost de rea-credință (*mala fides*), or, potrivit probatoriului prezentat rezultă că au emanat din documente oficiale, autorități publice și de stat (Serviciul Fiscal de Stat, Curtea de conturi, Centrul Național Anticorupție, Procuratura Generală) iar cele declarate de reprezentanții acestor instituții oficiale nu au fost contestate și negate în nulitatea sau ilegalitatea lor de către reclamant și reprezentantul acestuia.

Se reține și faptul că în afară de opinia personală a reclamantului că informația îl vizează și este defăimătoare, din conținutul informației din investigația jurnalistică se arată că a fost criticat parteneriatul public-privat pentru modul cum se gestionează patrimoniul public și existând prezumții că se încearcă înstrăinarea patrimoniului public.

Instanța scoate în evidență rolul important în societate a mass-mediei și anume, cel de a informa publicul despre subiecte de interes public, ce în consecință duce la formarea de opinii, determinarea societății de a participa la orânduirea statului. Astfel că, mass-media în procesul de dobândire a informației, care la caz a constituit circumstanțe relevante despre parteneriatul public privat, în urma căruia reclamantul gestionează un bun public, obținând din aceasta venituri, este cert că subiectul în sine ce a vizat modul de gestionare dubioasă a patrimoniului public în cadrul parteneriatului public privat, subiectul în sine prezintă interes public și major al societății.

De aceea, nu se poate reţine că s-a făcut greşită exprimarea faptelor în investigațiile jurnalistice, or, cum au invocat și pîrîții acestea sau realizat în mod liber și cu bună-credință, indiferent dacă această informație *șochează, deranjează, ofensează*, ceea ce a fost realizat, contrariul nefiind stabilit.

Adiţional, libertatea jurnalistică mai acoperă şi *posibile* recurgeri la exagerări sau chiar provocări (Hotărîrea CEDO din 24.02.1997 în cazul De Haes and Gijsels c. Belgiei, §47). Atunci cînd persoana doreşte să răspîndească o informaţie, Statul *nu poate dicta* sau critica forma în care această informaţie este răspîndită.

Continuând firul, obligaţia de a difuza o dezmințire solicitată de reclamant ca formă de reparaţie în sensul de a fi negate fapte ce au fost anterior afirmate al cărei conţinut ar urma a fi stabilit ulterior, ar avea un *grad ridicat de impreviziune* pentru instanţa căreia i se solicită o asemenea măsură generică.

Or, din probatoriul prezentat și contraargumentele pîrîților în acțiunile efectuate de către jurnaliști se constată că au acționat în vederea realizării unui scop jurnalistic și în conformitate cu standardele profesionale, au acționat cu diligență și bună-credință, subiectul prezentat a fost de interes public, pe ton echilibrat, în limbaj moderat, astfel că nu putem vorbi despre defăimare atunci când sunt prezente informații cu tentă veridică, libertatea de exprimare protejează atît conţinutul, cît şi forma informaţiei exprimate, inclusiv a informaţiei care ofensează, şochează sau deranjează Statul *sau orice parte a comunităţii*.

Dând o apreciere circumstanțelor enumerate în raport cu probele prezentate și administrate în ședința de judecată, instanța se convinge de faptul că reporterii și-au îndeplinit obligațiile conștiincios, oferind dreptul la replică reclamantului, audiindu-l și prezentînd poziția personală în materialul video, iar actele oficiale ale autorităților publice și declarațiile funcționarilor publici demonstrează că afirmațiile plasate au fost autentice dar nu neapărat false.

În același timp, reprezentanții pîrîților au declarat că afirmațiile din sursa publicată sunt veridice, corespund adevărului și nu sunt negate, prezentînd în acest ca probă actele judecătorești emise de instanțele penale, care confirmă informațiile conținute în materialul audiovizual elaborat și publicat de pîrîți.

Instanța notează că, așa cum afirmă reprezentanții pîrîtului din moment ce reclamantul a acceptat să contracteze cu statul potrivit contractului de Parteneriat Public Privat (PPP), acesta a pierdut dreptul de a se prevala de viața privată ori interesul public de a cunoaște calitățile unei persoane ce contractează proiecte cu statul, arătând în dovadă, prin deciziile penale a CSJ din 28.12.1999 (f.d.176-178,vol.I, f.d.58-59,vol.III) și din 30.01.2001 (f.d.60-61,vol.III) condamnările sale penale anterioare, care din perspectiva pîrîților prevalează și nu poate fi ascuns acest fapt, luînd în considerație și caracterul public al hotărârilor/sentințelor judecătorești.

Totodată, de către pîrîți, în vizor, au fost arătate o multitudine de probe (raportul Curții de Conturi din 26.02.202, deciziile CSJ de condamnare pentru contrabandă, sesizarea Direcției Educație către CNA, răspunsurile PG, CNA, SFS, extrase din registrul bunurilor imobile, imagini documente cadastrale) care demonstrează că informațiile care au fost expuse în investigația jurnaliștilor au fost corespunzătoare adevărului și suficiente pentru a justifica plasarea și/sau difuzarea.

Pornind de la principiul fundamental de prezumţie a nevinovăţiei, instanța constată, că pârâții au prezentat pe lîngă argumente și probe, ce dovedesc că informaţiile și relatările, prezentate, au creat suficiente premize de îngrijorare,

atenționare raportat la profilul reclamantului, ele au corespuns realităţii, și nu au fost false și defăimătoare cum pretinde reclamantul.

Or, nici reclamantul nu a negat faptul că unele autorități au depistat unele nereguli ce țin de contractul de parteneriat public privat dar nici într-un mod nu a constatat că acesta defavorizează partenerul public.

Prin urmare, instanța remarcă că, conform normelor legale citate supra, limitele criticii acceptabile în adresa personalităților publice sunt mai largi decît ale celei în adresa persoanelor particulare.

Se va nota că, cerinţele de a fi protejaţi prin prisma art.10 al Convenţiei şi art.7, 10,11 din Legea cu privire la libertatea de exprimare a unor persoane și organizații precum partea reclamantă ce desfășoară o activitate destinată publicului larg, trebuie cântărite cu interesele dezbaterii libere a chestiunilor politice (CtEDO, cazul Lingens c. Austriei, hotărîrea din 08 iulie 1986).

Pornind de la statul părții reclamante, care este o personalitate ce desfășoară activitate publică, instanța pune în evidență faptul că dînsul, benevol a acceptat, spre deosebire de persoanele private, un grad sporit de interes din partea societății, a instituțiilor mass-media și a unor altor persoane curioase/interesate.

La fel, este evident faptul că reclamantul, care este o persoană implicată în activitate de reabilitare și reluare a activității complexului școlar, mereu este în vizorul publicului larg cărui se oferă aceste servici, iar această stare de lucruri impune o doză mai mare de deschidere și, concomitent, un nivel mai ridicat de toleranță la critici și la provocări.

Instanța accentuează că, în lumina jurisprudenței CtEDO, libertatea de exprimare reprezintă unul din fundamentele esenţiale ale societăţii democratice, care asigură dezvoltarea ei şi autorealizarea fiecărei persoane (Iladyside către Regatul Unit, 07.12.1976, §49).

Potrivit motivării CtEDO în cauzele Ollinger c.Austriei si Höfer și Annesc c. Germaniei, expresiile și opiniile exprimate pe un subiect de interes public se bucură de un grad special de protecție, Statele având în aceste cazuri o marjă de apreciere limitată în restrângerea libertății de exprimare.

Pornind de la aceste deziderate, instanța reiterează că informația răspândită, care face obiectul prezentei spețe, este indiscutabil una de interes public, or, este axată pe chestiunea unui produs/serviciu destinat publicului larg din Republica Moldova.

În context, instanța reține faptul că, pârâții au dovedit că informaţia nu este defăimătoare, informaţia constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient și informaţia răspîndită este de interes public.

În aspectul de „judecată de valoare” potrivit art.2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, este definită ca o opinie, un comentariu, o teorie sau o idee care reflectă atitudinea faţă de un fapt, a cărei veridicitate *este imposibil de dovedit*.

Chiar şi atunci cînd o declaraţie constituie o judecată de valoare, proporţionalitatea unei imixtiuni poate depinde de faptul dacă există o bază faptică suficientă pentru declaraţia respectivă, deoarece chiar şi o judecată de valoare, cu o bază faptică care s-o sprijine, poate fi excesivă (*Hotărîrea CEDO din 01.07.1997 pronunţată în cazul Obershlik c. Austriei*).

În jurisprudenţa CEDO „judecăţile de valoare fără substrat factologic suficient" mai sînt numite „opinii excesive". Judecățile de valoare pot fi prețioase, fără valoare sau negative, întemeiate sau neîntemeiate, convingătoare sau discutabile, progresiste sau reacționare etc. ***Acestea nu pot fi dezminţite prin hotărîrea judecăţii***. Ele pot fi dezbătute prin polemică, adică răspuns (replică, comentariu), <u>*ceea ce şi a fost realizat de către reclamant*</u>, nefiindu-i îngrădit acest drept, în sensul art. 2, 27 din Legea nr. 64.

Mai mult, în spiritul principiilor jurnalismului, în virtutea libertăţii de exprimare şi în limitele intrinseci ale acestui drept, pîrîții, au efectuat o ***** *jurnalistică*, definită ca o cercetare rezonabilă a faptelor de către mass-media pentru realizarea unui material jurnalistic. Iar potrivit art.34 din Constituţia RM, art.4 din Legea cu privire la libertatea de exprimare şi Legii presei din 26.10.1994, libertatea presei este o componentă esenţială a libertăţii de exprimare şi de informare, presa avînd un rol preeminent în informarea publicului asupra problemelor de interes public şi trebuie să aibă o anume libertate de decizie atunci cînd comentează unele chestiuni de interes politic sau public.

Aici instanța subliniază faptul că, așa cum reiese din informațiile/articolul publicat, pîrîții au demarat investigația jurnalistică bazîndu-se pe un substrat factologic suficient, prin urmare, fiind explicată „necesitatea ingerinței" într-o societate democratică în sensul garanțiilor oferite de art. 10 CEDO.

În același timp, CtEDO a subliniat întotdeauna <u>rolul esențial al presei de acel „câine de pază" într-o societate democratică</u> și a stabilit o corelație între funcția jurnaliștilor de a difuza informații și idei despre toate chestiunile de interes general și dreptului publicului de a le primi [Satakunnan Markkinapörssi Oy și Satamedia Oy împotriva Finlandei (MC), pct. 126; Bédat împotriva Elveției (MC), pct. 51; Axel Springer AG împotriva Germaniei (MC), pct. 79; Sunday Times împotriva Regatului Unit (nr. 2), pct. 50; Bladet Tromsø și Stensaas împotriva Norvegiei (MC), pct. 59 și 62; Pedersen și Baadsgaard împotriva Danemarcei (MC), pct. 71; News Verlags GmbH & Co.KG împotriva Austriei, pct. 56; Dupuis și alții împotriva Franței, pct. 35; Campos Dâmaso împotriva Portugaliei, pct. 31]. 279, iar în cazul în care libertatea „presei" este în joc, autoritățile dispun doar de o marjă de apreciere restrânsă pentru a stabili dacă există o „nevoie socială imperioasă" [Stoll împotriva Elveției (MC), pct. 102].

Astfel, orice speculație cu privire la acțiuni contrare legii a reclamantului în speță, în activitatea desfășurată, nu poate fi stopată și nici sancționată, reieșind din marjă mai largă de drepturi oferite presei.

Totuși, din perspectiva respectării unei balanțe și a unui echilibru între dreptul la libertatea de exprimare și dreptul la respectarea reputației profesionale, instanța punctează faptul că, pornind de la interesul public major al disputei pe marginea chestiunii privind o eventuală inducerea în eroare a cetățenilor, dar și de la profilul reclamantului și activitatea ce o desfășoară, informația răspândită nu pare a fi defăimătoare, ofensatoare și nu reprezintă un atac vehement la persoana reclamantului, ca persoană juridică și privită ca persoană fizică, administrator, ca titular de drepturi și de obligații civile.

În consecință, în opinia instanței, argumentele reclamantului din acțiune, privite în ansamblu și fiecare în parte, sunt lipsite de temeinicie și nu pot fi satisfăcute, luînd în considerație faptul că mass-media în investigații de interes public sunt în drept să admită critici și exagerări la caz fiind unul esențial, iar o altă abordare în sensul admiterii acțiunii, în viziunea instanței, ar aduce atingere art. 10 CEDO, care protejează libertatea de exprimare și ar fi de natură să sugrume activitatea presei și a jurnaliștilor.

Din aceste raționamente, instanța consideră că la caz ingerința în libertatea de exprimare a fost prevăzută de lege, a urmărit unul din scopurile legitime prevăzute de lege și a fost necesară într-o societate democratică.

Raportând situaţia reţinută la prevederile legale indicate mai sus, se atestă cu certitudine, că instanței nu i-au fost prezentate careva probe, ce ar confirma că informațiile și relatările expuse vin contrare realităţii, sunt false și defăimătoare şi *instanţa reţine aici cu referire la regulile pertinenţei şi admisibilităţii probelor, în baza art.121,122 CPC,* că nu au fost prezentate instanţei probe pertinente, concludente și utile în confirmarea faptelor indicate.

Privind încasarea *prejudiciului moral(cerinţă accesorie),* instanţei de judecată în sensul art.29 din Legea Nr. 64, nu i-au fost furnizate probe care ar demonstra adevărul relatărilor false şi defăimătoare pentru SRL „Guzun V.E.”, ca persoană juridică, și drept urmare ar fi avut:

a) pierderi materiale substanţiale şi agravată situaţia SRL „Guzun V.E.”; b) prejudicieri a reputaţiei; c) diminuată competitivitatea pe piaţă; d) condiţii de incertitudine în cadrul căruia persoana juridică trebuie să adopte decizii strategice; e) încetată sau întreruptă administrarea şi activitatea persoanei juridice; f) anxietatea, stresul, frustrarea şi inconvenienţele cauzate membrilor echipei de administrare.

De altfel și pentru reclamantul Guzun Valeriu, ca persoană fizică, pe lîngă lipsa de probe prevăzute la art.29 din Legea Nr. 64, de către reclamant nu a fost demonstrat că a avut careva suferințe psihice sau fizice (*pretium doloris, pretium*

affectionis); prejudicii estetice, ce aduc atingeri armoniei fizice (*pretium pulchritudinis*); prejudicii de agrement, care reprezintă restrângerea de posibilități(*„prejudiciu hedonist”).*

În același timp, instanța notează că reprezentantul reclamantului, la întrebarea instanței, nedorind să traducă în limba de stat expresia *”******nu a demonstrat cum această expresia îl afectează pe reclamant persoană fizică.

Dând apreciere acestor circumstanțe, și cum au opinat reprezentanții pîrîtului, reclamantul nu a invocat careva suferințe fizice, psihice, nu le-a desfășurat, nu a explicat natura apariției lor, efectele, întinderea, în general existența acestora, circumstanțe ce duc la netemeinicia acestor solicitări urmând în respingerea lor.

Solicitările privind prejudiciu moral și material vin ca cerințe subsecvente(accesorii) celei de bază(obligarea la efectuarea dezmințirii informației), urmând aceiași cale respingerea ca neîntemeiată, or, cea de bază este găsită ca nefondată prin material probant.

Privind temeinicia cheltuielilor de judecată:

Instanța va supune controlului de temeinicie încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 15 948 lei solicitate de reprezentantul pârâtului AO Proiectul Media „Cu sens”, avocatul Muntean Sergiu, or, sub aspectul de cuantum, sunt *reale, necesare şi rezonabile*(art.96 Cod de procedură civilă).

În cimentarea criteriilor ce trebuie avute în vedere de instanță, a Recomandării Curţii Supreme de Justiţie nr.23 *privind unele aspecte ale încasării cheltuielilor de asistenţă juridică*, Recomandării Consiliului Uniunii Avocaţilor *privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică*, aprobată prin decizia nr.2 din 30 martie 2012, precum şi a practicii Curţii Europene, la aprecierea onorariului de avocat constau în valoarea pricinii şi munca îndeplinită de avocat. Aşa cum a retinut şi Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudenţa sa, cheltuielile efectuate trebuie să fie necesare şi efectuate real, în limita unui cuantum rezonabil, care însă în prezenta cauză a fost demonstrat.

În aspectul de valoare a pricinii, instanța de judecată se convinge că litigiul civil nr. 2-26138/21 și nr. 2-26135/21 au fost conexate cu atribuirea dosarului unui singur număr nr. 2-26135/21, are un grad de complexitate sporit, în trei (3) volume, intrat în 2021, a urmat amînări, recuzări, au fost emise un șir de încheieri, miza căruia este una substanțială.

Astfel că, onorariul de avocat cerut de 15 948 lei, pentru examinarea litigiului în fond, este obiectivă, or, acest onorariu se apreciază de către instanță ca fiind unul proporțional și în corespundere cu aspectul de necesitate și rezonabilitate.

În aspectul de muncă îndeplinită de avocat, prin depunerea cererii, probelor, se califică ca fiind de complexitatea celei care să impună o asemenea sumă, de 15 948 lei, or, chiar dacă se pretind astfel de cheltuieli trebuie să se facă, în condiţiile legii, *necesitatea, relevanța, actualitatea şi dovada existenței şi întinderii lor, cît şi încasarea*, fapt ce la caz, a fost realizat.

Astfel, apreciind, se reține că legislația națională nu prevede mecanisme cu privire la determinarea criteriilor de apreciere a caracterului real, necesar și rezonabil al cheltuielilor de asistență juridică, însă pornind de la practica națională și internațională, aceste cheltuieli trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime, iar la determinarea cuantumului compensației acordate ar putea să se bazeze pentru aprecierea sa, pe astfel de elemente ca – complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea problemelor juridice ridicate, numărul de ore de muncă depuse, tariful lor, aportul avocatului la soluționarea cauzei și în ce măsură munca avocatului pe cauză îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare, experiența, reputația și abilitatea avocatului, suma pretinsă spre încasare, cheltuielile care puteau apărea suplimentar şi alte elemente rezonabile în urma cărora urmează o satisfacţie echitabilă şi suficientă pentru munca depusă. În afară de acesta, părţile la încheierea contractelor, urmează să acţioneze cu bună credinţă şi diligenţă.

Având în vedere aceste consideraţii și dînd o apreciere activităților avocatului Muntean Sergiu, instanța atestă că, într-adevăr, avocatul a studiat cererea, a consultat clientul, a formulat în scris cereri/demersuri/referințe/pledoarii, a reprezentat interesele, a susținut poziția, a prezentat probe, circumstanțe ce denotă faptul că suma onorariului, menționată în înscrisurile din dosar, se vede a fi realmente necesară și rezonabilă ca cuantum.

Or, cuantumul total de 15 948 lei, este rezultatul corespunzător complexităţii cauzei, muncii prestate, timpului alocat redactării actelor depuse la dosar şi deplasărilor la sediul instanței în vederea depunerii, înregistrării, expunerii în explicații/pledoarii, ceea ce a fost demonstrat, arătat și probat.

Este adevărat că onorariile avocaților sunt negociabile și se stabilesc prin contractul de asistență juridică, însă suma solicitată, la caz, vine în raport cu natura și complexitatea litigiului, motiv pentru care, o va include în cheltuielile de judecată cu titlu de onorariu de avocat.

În acest context, citând astfel și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care, învestită fiind cu soluționarea pretențiilor la rambursare a cheltuielilor, în care sunt cuprinse și onorariile avocațiale, a statuat că acestea *urmează a fi recuperate numai în măsura* în care constituie cheltuielile necesare care au fost în mod real făcute în limita unui cuantum rezonabil.

Ca urmare a celor relatate, cheltuielile de asistență juridică solicitate de avocatul Muntean Sergiu, reprezentând onorariu de avocat în cuantum de 15 948

lei, arătat în ordinul de plată nr. 2191 din *****(f.d.90,vol.III), pornind de la proporționalitate, amplitudine și complexitate, sunt temeinic justificate, urmând calea admiterii prin încasare.

Raportând cele expuse, instanța ține să amintească și prevederile art.10,11 Cod civil, care stipulează, că persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile şi să îşi execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.

În consecință, pentru considerentele arătate, toate criticile de răspîndire a informaţiilor false invocate de către reclamant și avocatul acestuia, instanța le găsește ca nefondate și respectiv, urmează a fi respinse.

Dând o apreciere celor enumerate mai sus, reieșind din probele administrate, *bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar şi apreciate, în baza art.130 CPC, din punct de vedere al pertinenței, admisibilității, veridicității, iar în ansamblul sub toate aspectele în coroborarea lor,* consideră necesară respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de *SRL ,,Guzun V.E.”* către AO Proiectul Media „Cu sens”, Liuba Șevciuc, Olga Ceaglei, Felicia Crețu și Doina Ipatii, cu privire la dezmințirea informației și încasarea prejudiciului material și moral și cererea de chemare în judecată înaintată de *Guzun Valeriu* către AO Proiectul Media „Cu sens”, Liuba Șevciuc, Olga Ceaglei, Felicia Crețu, Doina Ipatii cu privire la obligarea dezmințirii informației și încasarea prejudiciului material și moral, ca neîntemeiată. Totodată, cu încasarea de la Guzun Valeriu în beneficiul AO Proiectul Media „Cu sens” cheltuielile de asistență juridică în mărime de 15948 lei, ca temeinic justificate și probate.

În conformitate cu art. 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

HOTĂRĂŞTE:

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de SRL ,,Guzun V.E.” către AO Proiectul Media „Cu sens”, Liuba Șevciuc, Olga Ceaglei, Felicia Crețu și Doina Ipatii, cu privire la dezmințirea informației și încasarea prejudiciului material și moral.

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Guzun Valeriu către AO Proiectul Media „Cu sens”, Liuba Șevciuc, Olga Ceaglei, Felicia Crețu, Doina Ipatii cu privire la obligarea dezmințirii informației și încasarea prejudiciului material și moral.

Se încasează de la Guzun Valeriu în beneficiul AO Proiectul Media „Cu sens” cheltuielile de asistență juridică în mărime de 15948 (cincisprezece mii nouă sute patruzeci opt) lei.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței,
Judecător **Muruianu Maria**
Copia corespunde originalului, Judecător ***Muruianu Maria***